

Část studentů se rozhoduje pro hesla, která nejsou ve shodě s vývojem. Část studentů se odvrací od smyslu svých disciplín, od skutečností vyjadřujících obsah doby a od tradice mládí. V čem to vězí? Byli tito mladí přátelé navštíveni nejnovějším duchem fašismu? Či propůjčuje snad jejich životnost jen nový lesk staré národní vlajce?

Dejme tomu, že platí poslední věta. Dejme tomu, že obraz s vlajkou je přiléhavý. Dejme tomu, že skupiny studentů, které máme na mysli, učinily červeň této vlajky ještě červenější a její běl ještě bělejší; konečně pak můžeme připustit, že řečení studenti soustředili všechnen patos na výraz svých mohutných citů a že opravdu krácejí dělat dějiny.

Podobné odhodlání uchvacuje. Je zastíněno starými znaky, má svěžest mládí a krátce je nádherné.

Věc je však méně strhující, přihlédneme-li k obsahu toho, co se má stát s dějinami. Co je to? Jaké myšlenky tu zrají? Na podobné otázky dostává se nám pádných odpovědí jen pokud jde o hlas, sdělení samo jest přesnosti poněkud pochybné. Setkáváme se v něm s radami oděnými do básnických a temných obrátů, jejichž smysl je asi tento: Buďme sjednoceni! Buďme přísní na cizí národní menšiny! Pryč se snášlivostí! Pryč s humanitou! Zatočme se židy! Nedůvěřujme spojencům! Nedůvěřujme mezinárodním smlouvám a vykořeňme zbytky demokratických svobod!

Jde tedy o dějepis, který má býti napsán na kůži spoluobčanů. Jde tedy přece o fašismus, diktaturu a teror. Jde o oslnění mladých lidí praporem. Jde o jejich zneužití a přemístění na frontu reakce, na frontu zvrátů a nepořádků, na frontu, která je obrácena proti kladné práci, proti vývoji, proti jasným plánům solidarity a míru. Fašismus, který záměrně prostupuje národní nadšení, je tendence směřující ve všech státech k válkám a k nelidskosti.